

A BÍRÓSÁG ÍTÉLETE (negyedik tanács)

2011. február 17.*

A C-78/10. sz. ügyben,

az EUMSZ 267. cikk alapján benyújtott előzetes döntéshozatal iránti kérelem tárgyában, amelyet a cour d'appel de Rouen (Franciaország) a Bírósághoz 2010. február 10-én érkezett, 2010. január 28-i határozatával terjesztett elő az előtte

Marc Berel a Port Angot Développement társaság megbízottja,

Emmanuel Hess a Port Angot Développement társaság felszámolója,

a Rijn Schelde Mondia France SA,

a Receveur principal des douanes de Rouen Port,

az Administration des douanes – Havre port,

* Az eljárás nyelve: francia.

a **Société Port Angot Développement**, a Manutention de Produits Chimiques et Miniers Maprochim SAS jogutódja,

az **Asia Pulp & Paper France EURL**

és

az **Administration des douanes de Rouen**,

a **Receveur principal des douanes du Havre**,

az **Administration des douanes du Havre**

között folyamatban lévő eljárásban,

A BÍRÓSÁG (negyedik tanács),

tagjai: J.-C. Bonichot tanácselnök, K. Schiemann, L. Bay Larsen, C. Toader és A. Prechal (előadó) bírák,

főtanácsnok: V. Trstenjak,
hivatalvezető: C. Strömholm tanácsos,

tekintettel az írásbeli szakaszra és a 2010. november 11-i tárgyalásra,

figyelembe véve a következők által előterjesztett észrevételeket:

- M. Berel, a Port Angot Développement társaság megbízottja képviselőként
E. Taj Pamart ügyvéd,

- az Asia Pulp & Paper France EURL képviselőként F. Citron és S. Le Roy ügyvédek,

- a francia kormány képviselőként G. de Bergues és B. Cabouat, meghatalmazotti minőségben,

- az Európai Bizottság képviselőként L. Bouyon és B.-R. Killmann, meghatalmazotti minőségben,

a főtanácsnok indítványának a 2010. december 16-i tárgyaláson történt meghallgatását követően,

meghozta a következő

Ítéletet

- 1 Az előzetes döntéshozatal iránti kérelem az 1996. december 19-i 82/97/EK európai parlamenti és tanácsi rendelettel (HL L 17., 1. o.; magyar nyelvű különkiadás 2. fejezet, 8. kötet, 179. o.) módosított, a Közösségi Vámkódex létrehozásáról szóló, 1992. október 12-i 2913/92/EGK tanácsi rendelet (HL L 302., 1. o.; magyar nyelvű különkiadás 2. fejezet, 4. kötet, 307. o., a továbbiakban: Vámkódex) 213., 233. és 239. cikkének értelmezésére irányul.

- 2 E kérelmet az egyrészt az M. Berel, a Manutention de Produits Chimiques et Miniers MaprochimSAS (a továbbiakban: Maprochim) jogutódja, a Port Angot Développement társaság megbízottja, a Rijn Schelde Mondia France SA (a továbbiakban: Mondia France) és az Asia Pulp & Paper France EURL (a továbbiakban: Asia P & P), másrészt az administration des douanes de Rouen, a receveur principal des douanes du Havre és az administration des douanes du Havre (a továbbiakban: vámhatóságok) között azon vámtartozás beszedése tárgyában folyamatban lévő jogvita keretében terjesztették elő, amelynek a Maprochim, az Asia P & P és a Mondia France egyetemleges adósként kötelezettje, és amely tekintetében ez utóbbi társaság részbeni elengedésben részesült.

Jogi háttér

Az uniós jog

3 A Vámkódex 4. cikke előírja:

„E Kódex alkalmazásában a következő meghatározásokat kell alkalmazni:

[...]

9. »Vámtartozás« valamely személynek a hatályban lévő közösségi rendelkezések alapján az adott árura vonatkozó [...] vagy behozatali vámok (behozatali vámtartozás) összegének megfizetésére való kötelezettsége.

[...]

12. »Adós« a vámtartozás megfizetésére köteles bármely személy.

[...]”

4 A Vámkódex 5. cikke a következőképpen rendelkezik:

„(1) [...] bármely személy képviselőt jelölhet ki a vámhatóságok előtti ügyeiben a vámjogszabályok által megállapított cselekmények és alakiságok elvégzésére.

(2) A fenti képviselet lehet:

- közvetlen, amikor a képviselő egy másik személy nevében és érdekében jár el,

- vagy

- közvetett, amikor a képviselő saját nevében, de egy másik személy érdekében jár el.

[...]

(4) A képviselőnek nyilatkoznia kell arról, hogy a képviselt személy érdekében jár el, valamint arról, hogy a képviselet közvetlen vagy közvetett, és meghatalmazással kell rendelkeznie ahhoz, hogy képviselőként eljárjon.

Azt a személyt, aki elmulasztott nyilatkozatot tenni arról, hogy más személy nevében vagy érdekében jár el, illetve aki azt állítja, hogy más személy nevében vagy érdekében jár el anélkül, hogy erre meghatalmazással rendelkezne, úgy kell tekinteni, mint aki saját nevében és saját érdekében jár el.

[...]”

5 A Vámkódex 202. cikke értelmében:

„(1) A behozatalkor vámtartozás keletkezik:

- a) a behozatalivám-köteles árunak a Közösség vámterületére történő jogellenes bejuttatásakor;

[...]

E cikk alkalmazásában jogellenes bejuttatás a 38–41. cikk és a 177. cikk második francia bekezdése rendelkezéseinek megsértésével történő bejuttatás.

(2) A vámtartozás az áru jogellenes bejuttatásakor keletkezik.

(3) Adós

- az a személy, aki az ilyen árut jogellenesen bejuttatta,
- bármely személy, aki részt vett az áru jogellenes bejuttatásában, és tudomása volt, vagy tudomása kellett legyen arról, hogy a bejuttatás jogellenes, és

- bármely személy, aki a szóban forgó árut megszerezte vagy birtokában tartotta, és az áru megszerzésekor vagy átvételekor tudomása volt, vagy tudomása kellett legyen arról, hogy azokat jogellenesen juttatták be.”

6 A Vámkódex 203. cikke a következőképpen szól:

„(1) A behozatalkor vámtartozás keletkezik:

- a behozatalivám-köteles áru vámfelügyelet alóli jogellenes elvonása esetén.

(2) A vámtartozás az áru vámfelügyelet alóli jogellenes elvonásakor keletkezik.

(3) Adós:

- az a személy, aki az árut elvonta a vámfelügyelet alól,
- bármely személy, aki részt vett az előbb említett elvonásban, és tudomása volt, vagy tudomása kellett legyen arról, hogy az árut elvonják a vámfelügyelet alól,

- bármely személy, aki a szóban forgó árut megszerezte vagy birtokában tartotta, és az áru megszerzésekor vagy átvételekor tudomása volt, vagy tudomása kellett legyen arról, hogy azt elvonták a vámfelügyelet alól, és

- adott esetben, az áru átmeneti megőrzéséből vagy az adott vámeljáráshoz alkalmazásából származó kötelezettségek teljesítésére kötelezett személy.”

7 A Vámkódex 213. cikke kimondja:

„Ha több személy felel egy vámtartozás megfizetéséért, egyetemlegesen felelősek az ilyen tartozásért.”

8 A említett kódex 233. cikke a következőképpen rendelkezik:

„[...]a vámtartozás megszűnik:

a) a vámösszeg megfizetésével;

b) a vámösszeg elengedésével;

[...]”

9 A Vámkódex 236. cikke előírja:

„(1) A behozatali vagy kiviteli vámokat vissza kell fizetni, amennyiben megállapításra kerül, hogy megfizetésükkor e vámösszegek nem jogszabály szerintiiek voltak, vagy az összeget a 220. cikk (2) bekezdése ellenére vették könyvelésbe.

A behozatali vagy kiviteli vámokat el kell engedni, amennyiben megállapításra kerül, hogy könyvelésbe vételükkor e vámösszegek nem jogszabály szerintiiek voltak, vagy az összeget a 220. cikk (2) bekezdése ellenére vették könyvelésbe.

Visszafizetés vagy elengedés nem nyújtható, ha valamely, nem jogszabály szerint fizetendő összegnek a kifizetése vagy könyvelésbe vétele az érintett személy szándékos cselekedetének eredménye.

(2) A behozatali vagy kiviteli vámokat a megfelelő vámhivatalnál a szóban forgó vámösszegnek az adóssal való közlésétől számított 3 éven belül benyújtott kérelemre fizetik vissza vagy engedik el.

Ezt a határidőt meg kell hosszabbítani, ha az érintett személy igazolja, hogy előre nem látható körülmény vagy *vis maior* miatt akadályoztatva volt a kérelem említett határidőn belüli benyújtásában.

Ha e határidőn belül a vámhatóság maga fedezi fel, hogy az (1) bekezdés első és második albekezdésében foglalt helyzet áll fenn, saját kezdeményezésére hajtja végre a visszafizetést vagy elengedést.”

10 Ugyanezen kódex 239. cikke értelmében:

„(1) A behozatali vagy kiviteli vámokat a 236., 237. és 238. cikkben említett helyzetektől eltérő más olyan helyzetekben is vissza lehet fizetni vagy el lehet engedni:

- amelyeket a bizottsági eljárásnak megfelelően kell meghatározni,
- amelyek olyan körülményekből adódnak, amelyeket nem az érintett személynek tulajdonítható megtévesztés vagy nyilvánvaló hanyagság okozott. A bizottsági eljárásnak megfelelően kell meghatározni azokat a helyzeteket, amelyekben ez a rendelkezés alkalmazható, és azokat az eljárásokat, amelyeket ennek érdekében követni kell. A visszafizetés vagy elengedés különleges feltételekhez köthető.

(2) Az (1) bekezdésben foglalt okok miatt a vámok visszafizetésére vagy elengedésére akkor kerülhet sor, ha az illetékes vámhivatalhoz a vámok összegének az adóssal való közlésétől számított tizenkét hónapon belül ilyen irányú kérelmet nyújtanak be.

[...]”

- 11 Az 1998. július 29-i 1677/98/EK bizottsági rendelettel (HL L 212., 18. o.; magyar nyelvű különkiadás 2. fejezet, 9. kötet, 30. o.) módosított, a 2913/92/EGK tanácsi rendelet végrehajtására vonatkozó rendelkezések megállapításáról szóló, 1993. július 2-i 2454/93/EGK bizottsági rendelet (HL L 253., 1. o.; magyar nyelvű különkiadás 2. fejezet, 6. kötet, 3. o., a továbbiakban: végrehajtási rendelet) 878. cikkének (1) bekezdése a következőképpen rendelkezik:

„A behozatali vagy kiviteli vámok visszafizetésére vagy elengedésére vonatkozó kérelmet (a továbbiakban: visszafizetésre vagy elengedésre vonatkozó kérelem) a vámtartozás kötelezettjének vagy az e személy jogait és kötelezettségeit átvállaló személynek kell benyújtania.

A visszafizetésre vagy elengedésre vonatkozó kérelmet az első albekezdésben említett személy vagy személyek képviselője is benyújthatja.”

- 12 A végrehajtási rendelet 899. cikke értelmében:

„A 905–909. cikkben megállapított eljárással összhangban esetenként figyelembe vevendő egyéb körülmények sérelme nélkül, ha a döntéshozó vámhatóság megállapítja, hogy a Vámkódex 239. cikkének (2) bekezdése szerint benyújtott visszafizetésre vagy elengedésre vonatkozó kérelem:

- a 900–903. cikkben említett körülmények egyikének megfelelő indokon alapul, és hogy ez nem az érintett személynél felmerülő csalás vagy nyilvánvaló gondatlanság eredményeképpen keletkezett, visszafizeti vagy elengedi az adott behozatali vám összegét.

- »Érintett személy« alatt a 878. cikk (1) bekezdésében említett egy vagy több személy, illetve annak képviselője, valamint minden olyan személy értendő, aki az adott árura vonatkozó vámalkiságok elvégzésében részt vett, vagy annak elvégzésére vonatkozóan utasításokat adott,

- a 904. cikkben említett körülmények egyikének megfelelő indokon alapul, nem fizeti vissza, illetve nem engedi el az adott behozatali vám összegét.”

13 A végrehajtási rendelet 900. cikke (1) bekezdésének o) pontja kimondja:

„A behozatali vámokat vissza kell fizetni, vagy el kell engedni, ha:

[...]

- o) vámtartozás keletkezett a [Vámkódex] 201. cikkének rendelkezéseitől eltérő módon, és az érintett személy be tud mutatni származási bizonyítványt, [...] vagy olyan egyéb megfelelő okmányt, amely igazolja, hogy a behozott áruk a szabad forgalomba bocsátás esetén jogosultak lettek volna közösségi elbánásra vagy preferenciális elbánásra, feltéve hogy a 890. cikk rendelkezéseiben meghatározott egyéb feltételek teljesülnek.”

A nemzeti jog

- 14 A code civil 1208. cikke a következőképpen rendelkezik:

„A hitelező által perbe fogott egyetemleges adóstárs érvényesítheti a kötelezettség természetéből eredő, illetve mindazon kifogásokat, amelyek az ő személyéhez vagy valamennyi adóstárshoz kötődnek.

Nem érvényesítheti ugyanakkor a csupán valamely másik adóstárs személyéhez kötődő kifogásokat.”

- 15 A code civil 1285. cikke értelmében:

„Az egyetemleges adóstársak egyikének javára szóló elengedés vagy megállapodáson alapuló mentesülés a többi adóstárs kötelezettségét is megszünteti, kivéve ha a hitelező kifejezetten fenntartotta az ez utóbbiakkal szemben fennálló jogait.

Ez utóbbi esetben már csak akkor követelheti vissza a tartozást, ha levonja belőle azon adóstárs részét, akit elengedésben részesített.”

Az alapeljárás és az előzetes döntéshozatalra előterjesztett kérdés

- 16 A Mondia France erdészeti termékek, különösen papír és fapép behozatalára és kivitelére, valamint raktározására és forgalmazására szakosodott társaság. E célból átmeneti megőrzési raktárak (MADT) üzemeltetésére szóló engedéllyel rendelkezik Rouenban és Le Havre-ban.
- 17 A Mondia France egyik ügyfele, az Asia P & P megbízta a Mondia France-ot az általa az Európai Unióban forgalmazott áruk, főként indonéz eredetű papír szállításához, tárolásához és vámkezeléséhez kapcsolódó ügyletek lebonyolításával.
- 18 A Mondia France a Maprochim vámügynököt bízta meg azzal, hogy érdekében az említett áruk vámkezelését elvégezze.
- 19 2000 áprilisában a vámhatóságok vizsgálatot folytattak az 1998-ban és 1999-ben Le Havre-ban és Rouenban ezen áruk vonatkozásában lebonyolított behozatali ügyletekkel kapcsolatban.
- 20 E vizsgálat során megállapították, hogy a Mondia France raktáraiban tárolt áruk egy részét vámkezelési eljárás nélkül szállították le az Asia P & P részére. Az említett hatóságok szerint ezen áruk vonatkozásában vámárnyilatkozat-tétel nélküli behozatal jogsértését valósították meg.

- 21 Az áruk egy másik részét illetően megállapították, hogy azokat vámkezelési eljárás nélkül szállították le, mivel ezen eljárásokat csak azon időpont után végezték el, hogy ezen áruk elhagyták a Mondia France kijelölt raktárát. A vámhatóságok ezen áruk esetében az áru vámfelügyelet alóli jogellenes elvonását állapították meg.
- 22 A vámhatóságok ekkor értesítették a Mondia France-ot, az Asia P & P-t és a Maprochimet a megállapított jogsértésekről, és követelték az ezen áruk leszállításához kapcsolódó, vámot és más adókat jelentő díjakat és illetékeket. A vámhatóságok ezt követően többek között a vám megfizetésére vonatkozó beszédést elrendelő határozatokat bocsátottak ki e három társaság ellen.
- 23 A szóban forgó három társaság – miután a vámhatóságok elutasították az említett határozatok elleni panaszukat – keresetet terjesztett elő a tribunal d'instance du Havre és a tribunal d'instance de Rouen előtt a vámhatóságok ellen mind az őket érintő, beszédést elrendelő határozatok, mind pedig az e panaszokat elutasító határozatok hatályon kívül helyezése érdekében. A tribunal d'instance du Havre ezt követően a szóban forgó keresetek közötti tárgyi összefüggés miatt átette az ügyet a tribunal d'instance de Rouen elé.
- 24 2000. október 31-én a Mondia France a Vámkódex 239. cikke és a végrehajtási rendelet 900. cikke (1) bekezdésének o) pontja alapján vámelengedés iránti kérelmet nyújtott be a direction générale des douanes-hoz (vámfőigazgatóság), hivatkozva megtevesztés vagy súlyos gondatlanság hiányára, valamint utólag kérve az Indonéziából származó papírtermékekre alkalmazandó preferenciális tarifális elbánás kedvezményét.
- 25 E kérelmet először elutasították, mivel a direction générale des douanes korábban hozzájutott az Európai Közösségek Bizottságának véleményéhez, amely a 2004.

október 7-i levelében úgy vélte, hogy meg kell vizsgálni, hogy a Mondia France részéről fennáll-e a súlyos gondatlanság. Az e levél ellen benyújtott keresetet, mint nyilvánvalóan elfogadhatatlant az Európai Közösségek Elsőfokú Bírósága a T-55/05. sz., Rijn Schelde Mondia France kontra Bizottság ügyben 2007. január 25-én hozott végzésében elutasította.

- 26 A vámhatóságok azonban, tekintettel a tudomásukra jutott új tényekre, másodszor, a 2006. február 6-i és március 3-i levelükben, részbeni vámelengedést biztosítottak a Mondia France-nak.
- 27 2008. április 11-i ítéletében a tribunal d'instance de Rouen, tudomásul véve ezen elengedést, elutasította a Mondia France-nak, az Asia P & P-nek és a Maprochimnek az őket terhelő vám beszedését elrendelő határozatok hatályon kívül helyezése iránti kérelmeit.
- 28 Ami az Asia P & P és a Maprochim által igényelt vámelengedést illeti, az említett bíróság megállapította, hogy a code civil 1208. cikke értelmében, mivel bármely egyetemleges adóstársat a vele együtt kötelezettek szükségszerű képviselőjének kell tekinteni, az egyik adóstárs tekintetében hozott jogerős ítéletre akkor is lehet hivatkozni a többivel szemben, ha ez utóbbiak nem vettek részt az eljárásban.
- 29 Az említett bíróság ebből arra következtetett, hogy a vámelengedés iránti kérelmet benyújtó Mondia France-ra úgy kell tekinteni, mint amely nem csak a saját érdekében, hanem az egyetemleges adóstárs, vagyis az Asia P & P képviselőjében is eljár.

- 30 Ennek következtében a tribunal d'instance de Rouen az Asia P & P-t terhelő vám tartozás összegét a Mondia France-nak engedélyezett részbeni vámelengedés mértékéig csökkentette úgy, hogy e tartozás összege egyenlővé váljon az utóbbi társaságot terhelő tartozás összegével. Következésképpen az Asia P & P tartozása, amely korábban 980 058,65 eurót tett ki, 224 390,73 euróra csökkent.
- 31 Ami a Maprochimet illeti, a tribunal d'instance de Rouen megállapította, hogy e társaságnak a Vámkódex 203. cikkének (3) bekezdése alapján 49 284 euró vámtartozása van áru vámfelügyelet alóli elvonásában való részvétel miatt, mivel tudomása volt, hogy tudomása kellett legyen arról, hogy ilyen elvonásról van szó.
- 32 E bíróság ezenkívül kimondta, hogy a Maprochim az említett kódex 236. cikke alapján nem folyamodhat vámelengedésért, mivel e rendelkezés nem alkalmazható, amennyiben a vámtartozás nem az áruk szabad forgalomba bocsátásakor, hanem azok vámfelügyelet alóli elvonásakor keletkezik.
- 33 A Mondia France, az Asia P & P és a Maprochim, valamint a vámhatóságok fellebbezést nyújtottak be ezen ítélet ellen a cour d'appel de Rouen-hoz.
- 34 A kérdést előterjesztő bíróság mindenekelőtt úgy véli, hogy mivel az Asia P & P-nek megküldött beszédést elrendelő határozatok jogszerűek voltak, e társaság már nem kérelmezheti e bíróság előtt a tartozás elengedését, tekintettel arra hogy a Vámkódex 239. cikke (2) bekezdésében foglalt tizenkét hónapos határidő lejárt.

- 35 Ezenkívül a kérdést előterjesztő bíróság elutasította az Asia P & P azon érvét, amely szerint e társaságnak részesülnie kell a Mondia France-nak biztosított elengedésben, mivel ez utóbbi általános képviseleti jogkörrel rendelkezett, és ezért az elengedés iránti kérelmet az Asia P & P érdekében is benyújtotta. E tekintetben az említett bíróság úgy határozott, hogy a Vámkódex 5. cikkének (4) bekezdésében előírt feltételek általános hatályúak, és a jelen esetben egyik sem teljesül.
- 36 Végül, továbbra is az Asia P & P-t illetően, a kérdést előterjesztő bíróság azt is megállapította, hogy a Mondia France részére biztosított vámelengedésre vonatkozó határozat a Mondia France személyéhez kapcsolódó, a code civil 1208. cikke értelmében vett kifogásnak minősül, amelyre ilyen minőségben az Asia P & P nem hivatkozhat, továbbá nem érvényesítheti ezt a kifogást amiatt sem, mert az nem kötődik az összes többi egyetemleges adóstárshoz.
- 37 E bíróságban felmerül ugyanakkor a kérdés, hogy a Vámkódex 213., 233. és 239. cikkének rendelkezéseivel ellentétes-e az egyetemleges adóstársak kölcsönös képvisellete elvének alkalmazása, amely elv – bizonyos feltételek mellett – a code civil 1200. és azt követő cikkeiből következik, és amely így lehetővé teszi, hogy a Mondia France-ot a vámkezelési eljárás elvégzésével megbízó Asia P & P részesüljön a Mondia France számára a Vámkódex 239. cikke és a végrehajtási rendelet 900. cikke (1) bekezdésének o) pontja alapján biztosított elengedésben.
- 38 A kérdést előterjesztő bíróság ugyanezt a kérdést teszi fel a bírósági felszámolási eljárás alatt álló Port Angot Développement társasággal, a Maprochim jogutódjával kapcsolatban, mivel e társaság a kérdést előterjesztő bíróság előtt kérte a Mondia France számára biztosított elengedésben való részesülést, amelyet a tribunal d'instance de Rouen ugyanazon elv, az adóstársak kölcsönös képviselétének elve alapján kiterjesztett az Asia P & P-re.

- 39 Ilyen körülmények között a cour d'appel de Rouen felfüggesztette az eljárást, és előzetes döntéshozatal céljából a következő kérdést terjesztette a Bíróság elé:

„Ellentétes-e a [...] Vámkódex 213., 233. és 239. cikkével az, hogy a vámtartozás egyetemleges adóstársa, amely nem részesült az említett tartozás elengedésében, a vámtartozás megfizetése alóli mentesülés érdekében a beszédessel megbízott közigazgatási szervvel szemben [e kódex] 239. cikkén alapuló elengedésre vonatkozó olyan határozatra hivatkozhat, amelyet a közigazgatási szerv valamely másik egyetemleges adóstárssal közölt?”

Az előzetes döntéshozatalra előterjesztett kérdésről

- 40 Kérdésével a kérdést előterjesztő bíróság lényegében arra keresi a választ, hogy a Vámkódex 213., 233. és 239. cikkét úgy kell-e értelmezni, hogy azzal ellentétes az e 213. cikk értelmében vett vámtartozás tekintetében fennálló olyan egyetemleges kötelezettség vonatkozásában, mint amely az alapügyben szerepel, a nemzeti jog azon elvének alkalmazása, amelyből következően az egyik adóstársnak az említett 239. cikk alapján biztosított részbeni vámelengedésre az összes többi adóstárs hivatkozhat, így a vámtartozásnak az ugyanezen kódex 233. cikke első bekezdésének b) pontjában előírt megszűnése a tartozás egészére vonatkozik, és ennél fogva az összes egyetemleges adóstársat mentesíti annak megfizetése alól az elengedés összegének erejéig.
- 41 E tekintetben meg kell jegyezni, hogy a vámtartozás megfizetéséért felelős személyek meghatározásáról szóló, 1988. április 18-i 1031/88/EGK tanácsi rendelet (HL L 102., 5. o.) 3. cikkének második bekezdésével és a 4. cikke (1) bekezdésének második albekezdésével ellentétben – amelyek azon esetben, ha egy vámtartozásnak több

adósa van, „a tagállamok hatályos rendelkezéseinek megfelelően, egyetemleges felelősséget” írnak elő – a Vámkódex 213. cikke, amely az említett rendelkezések helyébe lépett, már nem utal a nemzeti jogra.

- 42 Az említett 213. cikk mindössze megerősíti az egyetemleges kötelezettség elvét abban az esetben, ha több személy felel egy vámtartozás megfizetéséért. Nem ír elő ugyanis részletesebb szabályt ezen egyetemlegesség alkalmazását, nevezetesen azt érintően, hogy az egyik adóstársnak biztosított elengedés milyen esetleges következménnyel jár a többi adóstárs tartozására.
- 43 Ilyen szabályt egyébiránt sem a Vámkódex, sem a végrehajtási rendelet egyéb rendelkezése nem tartalmaz kifejezetten.
- 44 Következésképpen, bár a Vámkódex 233. cikke első bekezdésének b) pontja a vámösszeg elengedése esetén előírja a vámtartozás megszűnését, e rendelkezés nem részletezi, hogy több adós esetén e megszűnés csak az elengedés kérelmezőjére vonatkozik-e, vagy szükségszerűen kiterjed-e a tartozás többi adóstársára is.
- 45 E rendelkezés olyan értelmezése azonban, amely a vámtartozás megszűnését az elengedés iránti kérelem benyújtójára korlátozza egybeeső tényezők összességére tekintettel igazolhatónak tűnik.
- 46 Először is a vámelengedést, mivel az a Vámkódex 233. cikke első bekezdésének b) pontja értelmében a vámtartozás megszűnésének egyik okát jelenti, szigorúan kell értelmezni. E cikk ugyanis az Európai Unió saját forrásai védelmének szükségletére válaszol (lásd ebben az értelemben többek között a C-230/08. sz., Dansk Transport og

Logistik ügyben 2010. április 29-én hozott ítélet [EBHT 2010., I-3799. o.] 51. pontját és az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlatot).

- 47 Másodszor a Bíróság ítélkezési gyakorlatából az is következik, hogy a tagállamok megtehetik a vámszabályok céljainak hatékony megvalósításához szükséges, és különösen a vámtartozás hatékony beszedését biztosító intézkedéseket, valamint e célok tiszteletben tartása mellett, és az arányosság elvével összhangban, adott esetben pontosíthatják az e szabályozásban előírt rendelkezések alkalmazási feltételeit (lásd ebben az értelemben a C-414/02. sz. Spedition Ulustrans ügyben 2004. szeptember 23-án hozott ítélet [EBHT 2004., I-8633. o.] 38. pontját és az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlatot).
- 48 Hozzá kell tenni, hogy a Vámkódex 213. cikke pont ezen, a vámtartozás hatékony beszedésére irányuló cél elérését, és így az Unió saját forrásai védelmének biztosítását szolgálja. Az egyetemlegesség ugyanis a nemzeti hatóságok rendelkezésére álló kiegészítő jogi eszköz a vámtartozás beszedését érintő aktusaik hatékonyságának megerősítése céljából.
- 49 Márpedig a Vámkódex 213. cikke értelmében vett vámtartozást érintő egyetemleges kötelezettség keretében az olyan nemzeti jogi elv alkalmazása, mint amilyen a kérdést előterjesztő bíróság által hivatkozott, egyetemleges adóstársak kölcsönös képviselőnek elve – amelyből következően a Vámkódex 239. cikke alapján az egyik adóstársnak biztosított vámelengedésre az összes többi adóstárs is hivatkozhat a tartozás megfizetésével szemben, így a tartozásnak ugyanezen kódex 233. cikke első albekezdésének b) pontjában foglalt megszűnése szükségszerűen a tartozás egészére vonatkozik – nem járulna hozzá az említett, a vámszabályozásban alapvető jelentőséggel bíró cél eléréséhez.

- 50 Harmadszor nem tűnik úgy, hogy a nemzeti jog ezen elvének alkalmazása, és a belőle eredő, a vámtervezést érintő alapvető következmények igazolhatók lennének a Vámkódex 239. cikkén alapuló, olyan vámelengedő határozat jellemzőire tekintettel, mint amely az alapügyben szerepel.
- 51 A jelen esetben a vámtervezés adóstársait jelentő három társaságot terhelő egyetemleges kötelezettség nem ugyanabból az adóztatandó tényállásból ered. Bizonyos társaságok ugyanis a vámtervezést keletkeztető aktus – a jelen esetben vagy az árunak az Unió vámterületére a Vámkódex 202. cikke értelmében vett jogellenes bejuttatása, vagy az árunak az ugyanezen kódex 203. cikke értelmében vett vámfelügyelet alóli jogellenes elvonása – kifejtőjeként kötelesek e tervezés megfizetésére. A többi társaságot terhelő egyetemleges kötelezettség az ilyen bejuttatásban vagy elvonásban való részvételükből, vagy abból ered, hogy ők szerezték meg vagy birtokolták az említett árukat.
- 52 Az ilyen helyzetben az érintettnek tulajdonítható megtevesztés vagy súlyos gondatlanság hiányának vizsgálatánál, amely feltételtől a Vámkódex 239. cikke függővé teszi a behozatali vám elengedését, figyelembe kell venni a minden egyes adóstársat érintő, releváns egyedi körülményeket a vámtervezést keletkeztető tényállás szempontjából, valamint az egyes adóstársak szakmai tapasztalatát és gondosságát azon tények szempontjából, amelyeket nekik felróznak, és amelyek megalapozzák az egyetemleges kötelezettségüket.
- 53 Ebből az is következik, hogy az olyan helyzetben, mint amilyen az alapügyben szerepel, a valamely adóstárs saját helyzetének vizsgálatából eredő következtetések főszabály szerint nem terjeszthetők ki más adóstársakra.

- 54 Egyébiránt szemben azzal, amit az Asia P & P állít, az ilyen kiterjesztés nem igazolható a jelen esetben azzal sem, hogy a Mondia France, a vámelengedés iránti kérelem benyújtója, e kérelmet az Asia P & P – a vámtartozás másik adóstársa – vámüggekben általános jelleggel megbízott képviselőjeként terjesztette elő.
- 55 Ahogy azt a kérdést előterjesztő bíróság megállapította, a vámelengedést érintő ilyen képviselet ugyanis a Vámkódex 5. cikkének (4) bekezdésében előírt feltételek tiszteletben tartásának van alárendelve. Ezenkívül elég azt megállapítani, hogy a kérdést előterjesztő bíróság, amely egyedül jogosult az uniós jognak az alapügy tényállására való alkalmazására, úgy ítélte meg, hogy az olyan vámelengedés iránti kérelmet illetően, mint amelyet a Mondia France nyújtott be, az említett feltételek egyike sem teljesült.
- 56 Ami a Maprochimet illeti, egyértelmű, hogy e társaság, amely maga a Mondia France társaságnak a Vámkódex 5. cikkének értelmében vett képviselőjeként járt el az áruk vámkezeléséhez köthető eljárások saját érdekében történő lefolytatásakor, nem állíthatja, hogy őt ez utóbbi társaság képviselte, amikor ez utóbbi társaság vámelengedéért folyamodott.
- 57 A Maprochim nem hivatkozhat a Mondia France – a Maprochim által képviselt gazdasági szereplő – esetében megállapított súlyos gondatlanság hiányára sem.
- 58 E tekintetben a Bíróság megállapította, hogy az a gazdasági szereplő, aki vámügynököt bíz meg, függetlenül attól, hogy ezt közvetlen vagy közvetett képviselet keretében teszi, a vámhatóságok előtt minden esetben a vámtartozás adósának minősül, és nem mentesülhet a felelősség alól a vámügynökei által esetlegesen elkövetett hibák miatt

(lásd a C-38/07. P. sz., Heuschen & Schrouff Oriëntal Foods Trading kontra Bizottság ügyben 2008. november 20-án hozott ítélet [EBHT 2008., I-8599. o.] 52. pontját).

- 59 Ugyanígy a Bíróság megállapította, hogy a vámügynök esetleges gondatlanságára vonatkozó információkat – beleértve a szakmai tapasztalatának a mértékét is – figyelembe kell venni a képviselt importőr gondatlanságának az értékelésekor, mivel nem engedhető meg, hogy azon gazdasági szereplők, akik vámügynök szolgáltatáit veszik igénybe, mentesülhessenek a vámok utólagos beszedése alól arra hivatkozva, hogy a vámok területén nincs tapasztalatuk (lásd ebben az értelemben a fent hivatkozott Heuschen & Schrouff Oriëntal Foods Trading kontra Bizottság ügyben hozott ítélet 53. és 54. pontját).
- 60 Ebből nem következik azonban az, hogy fordított esetben valamely vámügynöknek, amelynek szolgáltatásait általában a vámügyi szakmai tapasztalatai miatt veszik igénybe, előnye származhasson az általa képviselt gazdasági szereplő e téren fennálló tapasztalatlanságából.
- 61 Ebből azt lehet levezetni, hogy a Vámkódex 239. cikkének mechanizmusából az következik, hogy az e cikkben alapuló olyan vámelengedő határozatra, mint amely az alapügyben szerepel, csak az elengedés iránti kérelem benyújtója javára lehet hivatkozni.
- 62 E következtetést egyébiránt megerősíti azon elv, amely szerint a behozatali vagy kiviteli vámok visszatérítése vagy elengedése – amelyet csak bizonyos feltételek mellett és kifejezetten rögzített esetekben lehet engedélyezni – a behozatal és kivitel általános rendszere alóli kivételnek minősül, következésképpen az ilyen, a visszafizetést vagy elengedést előíró rendelkezéseket szigorúan kell értelmezni. (lásd többek között a C-48/98 sz. Söhl & Söhlke ügyben 1999. november 11-én hozott ítélet [EBHT 1999., I-7877. o.] 52. pontját).

- 63 Végül az olyan helyzetben, mint amely az alapügyben szerepel, amennyiben az egyetemleges adóstársak kölcsönös képviselétét előíró nemzeti jogi elv alkalmazható lenne, abból az következne, hogy a vámtartozás egyetlen esetben sem lenne behajtható, még akkor sem, ha az elengedés iránti kérelem benyújtójától eltérő adóstársakat érintően fennállna az a veszély, hogy ezen adóstársak nem teljesítik a megtevesztés vagy súlyos gondatlanság hiányának feltételét, figyelembe véve mind az e vámtartozást érintő egyetemleges kötelezettségüket keletkeztető tényállás egyedi feltételeit, mind saját szakmai tapasztalatukat és gondosságukat.
- 64 Az ilyen következmény aránytalan lenne, és ezért – ahogy arra a jelen ítélet 47. pontja emlékeztet – túllépné azon mérlegelési mozgástér határait, amellyel a tagállamok rendelkeznek a vámszabályozásban előírt rendelkezések alkalmazási feltételeinek részletes meghatározásával kapcsolatban.
- 65 Következésképpen a vámtartozás tekintetében fennálló olyan egyetemleges kötelezettség helyzetében, mint amely az alapügyben szerepel, és vámtartozásnak a Vámkódex 233. cikke első bekezdésének b) pontjában foglalt vámelengedés esetén bekövetkező megszűnése csak a vámelengedés iránti kérelem benyújtójára vonatkozik, és nem terjed ki a tartozás többi adóstársára.
- 66 A fenti megfontolások összességére tekintettel az előterjesztett kérdésre azt a választ kell adni, hogy a Vámkódex 213., 233. és 239. cikkét úgy kell értelmezni, hogy azal ellentétes az e 213. cikk értelmében vett vámtartozás tekintetében fennálló olyan egyetemleges kötelezettség vonatkozásában, mint amely az alapügyben szerepel, a nemzeti jog azon elvének alkalmazása, amelyből következően az egyik adóstársnak az említett 239. cikk alapján biztosított részbeni vámelengedésre az összes többi adóstárs hivatkozhat, így a vámtartozásnak az ugyanezen kódex 233. cikke első bekezdésének b) pontjában előírt megszűnése a tartozás egészére vonatkozik, és ennél fogva az összes egyetemleges adóstársat mentesíti annak megfizetése alól az elengedés összegének erejéig.

A költségekről

- ⁶⁷ Mivel ez az eljárás az alapeljárásban részt vevő felek számára a kérdést előterjesztő bíróság előtt folyamatban lévő eljárás egy szakaszát képezi, ez a bíróság dönt a költségekről. Az észrevételeknek a Bíróság elé terjesztésével kapcsolatban felmerült költségek, az említett felek költségeinek kivételével, nem téríthetők meg.

A fenti indokok alapján a Bíróság (negyedik tanács) a következőképpen határozott:

Az 1996. december 19-i 82/97/EK európai parlamenti és tanácsi rendelettel módosított, a Közösségi Vámkódex létrehozásáról szóló, 1992. október 12-i 2913/92/EGK tanácsi rendelet 213., 233. és 239. cikkét úgy kell értelmezni, hogy azzal ellentétes az e 213. cikk értelmében vett vámtartozás tekintetében fennálló olyan egyetemleges kötelezettség vonatkozásában, mint amely az alapügyben szerepel, a nemzeti jog azon elvének alkalmazása, amelyből következően az egyik adóstársnak az említett 239. cikk alapján biztosított részbeni vámelengedésre az összes többi adóstárs hivatkozhat, így a vámtartozásnak az ugyanezen kódex 233. cikke első bekezdésének b) pontjában előírt megszűnése a tartozás egészére vonatkozik, és ennél fogva az összes egyetemleges adóstársat mentesíti annak megfizetése alól az elengedés összegének erejéig.

Aláírások